

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо накопичувальної системи державного пенсійного страхування» (реєстр. № 2683-1 від 16.01.2020), внесений народними депутатами України Королевською Н. Ю., Солодом Ю. В., Бортом В. П. та іншими.

2. Завдання законопроекту

З метою створення умов можливості функціонування другого рівня системи пенсійного забезпечення в Україні проектом пропонується внести зміни до законів України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» в частині:

- надання повноважень Кабінету Міністрів України здійснювати управління пенсійними активами Накопичувального фонду відповідно до його рішень протягом п'яти років з дня запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування (після п'яти років можлива участь компаній з управління активами, що обираються за результатом конкурсу);
- інвестування пенсійних активів протягом п'яти років діяльності Накопичувального фонду виключно у придбання державних цінних паперів;
- забезпечення повернення коштів Накопичувального фонду за рахунок державного бюджету України для покриття можливих втрат у сумі, не меншій прогнозній вартості активів Накопичувального фонду на кінець планового року;
- визначення передумов для перерахування страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду тощо.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація проекту не має прямого впливу на видаткову частину Державного бюджету України в поточному бюджетному періоді.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень проекту не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України в поточному бюджетному періоді.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень проекту не впливає на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді та не потребує внесення до нього змін.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Проект узгоджується із законами, що регулюють бюджетні відносини у поточному бюджетному періоді.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Щодо пункту 1 розділу I проекту, яким вносяться зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», слід зазначити наступне:

1. Підпунктом 1 проекту пропонується доповнити термін «зберігач» вимогою, відповідно до якої зберігачем може бути лише банк, 100 відсотків статутного капіталу якого перебувають у державній власності.

При цьому пунктом 5 статті 116 Конституції України встановлено, що Кабінет Міністрів України забезпечує рівні умови розвитку всіх форм власності та здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону.

Відповідно до Оновлених Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору (стратегічні принципи), які схвалені Урядом України в лютому 2018 році, ключовим завданням держави є забезпечення функціонування надійної та конкурентної банківської системи, переважна частка якої в середньостроковій перспективі знаходитиметься в приватній власності.

До 2022 року держава планує скоротити частку банків державного сектору (ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк», АБ «Укргазбанк») в активах системи банків з поточних 55% до 25% та нижче.

Ураховуючи викладене, запропонована проектом норма не може бути реалізована.

2. Підпунктом 3 проекту пропонується встановити, що забезпечення повернення коштів Накопичувального фонду гарантується державою шляхом визначення у законі про державний бюджет України на відповідний рік видатків на покриття можливих втрат у сумі, не меншій прогностичній вартості активів Накопичувального фонду на кінець планового року.

Водночас, метою накопичувальної системи пенсійного страхування є можливість отримувати після досягнення пенсійного віку громадянами додаткові пенсійні виплати за рахунок внесків до накопичувальної системи.

Разом з цим, запровадження механізму гарантування державою вищезазначених внесків нівелює концепцію накопичувальної системи та перекладає відповідальність суб'єктів накопичувальної системи на державу.

3. Підпунктом 6 проекту передбачається, що протягом 10 років з дня запровадження накопичувальної системи державного пенсійного страхування внески до Накопичувального фонду сплачуються застрахованими особами виключно на добровільних засадах.

При цьому зазначається, що особи, які стали учасниками накопичувальної системи державного пенсійного страхування, не мають права переходу на сплату внесків до солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Така пропозиція може призвести до зменшення надходжень солідарної системи та розбалансування бюджету Пенсійного фонду України і, як наслідок, потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету на покриття дефіциту Пенсійного фонду.

При цьому у порушення частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту не подано фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій щодо скорочення витрат

бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Крім цього вважаємо, що мають бути здійснені детальні прогностичні розрахунки фінансової діяльності Накопичувального фонду та спроможності економіки забезпечити збереження та дохідність коштів учасників системи накопичувального пенсійного забезпечення з метою визначення здатності Накопичувального фонду ефективно функціонувати без залучення коштів державного бюджету.

Ураховуючи вищевикладене, проєкт не підтримується.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ГЕЛЕТІЙ